

Tranziția la raportarea IFRS pentru instituțiile financiare nebancare

În ultimii ani, am asistat la creșterea numărului de companii care pregătesc situații financiare conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), ca urmare a introducerii acestei obligativități prin legislație. Începând cu 1 ianuarie 2023, aceste standarde își vor lărgi aria de aplicabilitate și vor avea un impact și asupra instituțiilor financiare nebancare (IFN).

Proiectul de implementare a standardelor IFRS în cadrul IFN-urilor este pe lista priorităților organizațiilor vizate, după ce termenul de implementare a fost amânat anul trecut până pe 1 ianuarie 2023 prin Ordinul BNR nr. 3/2020.

Dacă pentru exercițiul financiar al anului 2019, IFN-urile au avut posibilitatea să întocmească bilanțul și contul de profit sau pierdere în conformitate cu cerințele IFRS, dar fără a avea obligativitatea de a prezenta date comparative pentru exercițiul financiar al anului 2018, pentru anul 2020, deja se lucrează la un set complet de situații financiare conform IFRS (conform IFRS 1 – *first time adoption*), care trebuie depuse până la finalul lunii iunie 2021.

De asemenea, începând cu 1 ianuarie 2021, au fost implementate și noi cerințe referitoare la modul de calcul și raportare a fondurilor proprii (pentru entitățile înscrise în registrul special). Astfel, la determinarea nivelului fondurilor proprii, în plus față de deducerile deja existente, IFN-urile trebuie să deducă din valoarea totală a componentelor fondurilor proprii diferența pozitivă, aferentă categoriilor de active financiare pentru care se constituie provizioane specifice de risc de credit, dintre

- (i) valoarea ajustărilor pentru pierderile așteptate, obținute potrivit cerințelor IFRS 9, inclusiv sumele care fac obiectul operațiunilor de scoatere în afara bilanțului conform IFRS, dar care continuă să fie recunoscute în bilanț conform Ordinului BNR nr. 6/2015 și
- (ii) valoarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit, calculat potrivit Regulamentului BNR nr. 5/2012,

la care se adaugă valoarea eventualelor ajustări pentru deprecieri suplimentare constituite în conformitate cu Ordinul BNR nr. 6/2015.

Astfel, aplicarea IFRS 9 are un impact direct asupra fondurilor proprii ale IFN-urilor începând cu ianuarie 2021, de aceea aplicarea unei metodologii bazate pe modele robuste de determinare a pierderilor așteptate este esențială. Acest lucru poate ridica dificultăți societăților, având în vedere complexitatea crescută a cerințelor IFRS 9, volumul ridicat al datelor necesare, necesitatea implementării unor soluții tehnice care să permită efectuarea

calculelor etc.

Departamentele financiare și de managementul riscului vor fi cel mai mult implicate în acest proces, iar printre provocările întâmpinate se vor numara provizioanele de risc de credit (IFRS 9 vs. Regulamentul BNR nr. 5/2012), investițiile în subsidiare, capitalizarea și măsurarea activelor intangibile, recunoașterea și derecunoașterea contractelor de leasing/credit, recunoașterea contractelor de chirii (conform IFRS 16), recunoașterea impozitului amânat, precum și pregătirea situațiilor financiare conform IFRS.

Planificarea reprezintă un aspect critic în procesul de tranziție, aspect menționat și în Ordinul BNR nr. 8/2019. Astfel, procesul de implementare a IFRS se va derula în baza planurilor de masuri elaborate de fiecare instituție financiară nebancară, aprobate de structurile organizatorice cu atribuții de administrare și/sau conducere, care trebuie să cuprindă măsuri și responsabilități concrete pentru fiecare structură/departament implicată/implicat și termene de realizare care să asigure implementarea IFRS fără dificultăți, începând cu 1 ianuarie 2023.

Drept dovadă stă faptul că organizațiile deja încep să își stabilească un plan de implementare și să analizeze infrastructura IT necesară, iar acolo unde se folosesc aplicații la nivel de grup, să poarte discuții pentru a se asigura că au acces la informațiile necesare. Experiența relevantă într-un astfel de proces există în rândul specialiștilor din domeniu, având în vedere că o serie de organizații au trecut deja la implementarea IFRS: bancile în 2012, urmate de societățile de servicii de investiții financiare (SSIF) în 2013. Societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, au trecut la o raportare paralelă în conformitate cu IFRS în 2015.

Este recomandat ca instituțiile financiare nebancare să își trateze cu mare atenție acest proces, deoarece necesită ajustări semnificative ale sistemelor contabile și operaționale în care sunt introduse detaliile contactelor de credit/leasing, cu implicații semnificative în determinarea indicatorilor de profitabilitate și solvabilitate ce stau la baza evaluării performanței societăților și a conducerii acestora.